

Sikkerhetsdatablad iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 22.10.2013

Utgave 1

revidert den: 22.10.2013

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn: SR-100/SR-110**
- **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** Support Filament for Stratasys®, Inc. FDM™ Modeler
- **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
Stratasys, Inc. Tel +1 952 937 3000
7665 Commerce Way Fax +1 952 937 0070
Eden Prairie, MN 55344
USA

- For information in Europe contact:

C.S.B. GmbH Tel.: +49-2151-6520860
Düsseldorfer Straße 113 Fax: +49-2151-6520869
D-47809 Krefeld E-Mail: info@csb-online.de
Germany
- **E-postadresse for den kompetente personen, som er ansvarlig for sikkerhetsdatabladet** sdb@csb-online.de
- **Avdeling for nærmere informasjon:** Avdeling produktsikkerhet
- **1.4 Nødnummer:** Se ovenfor eller neste giftinformasjonssentrale

Avsnitt 2: Viktigste faremomenter

- **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**
Produktet er ikke klassifisert i henhold til CLP-forordningen.
- **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC bortfaller**
- **Klassifiseringssystem:**
Produktet må ikke merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almenne direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.
- **2.2 Etikettelementer**
- **Merking i.h.t. E0S-direktiver:** De sikkerhetstiltak som er vanlige i omgang med kjemikalier skal overholdes.
- **2.3 Andre farer**
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger**
- **Beskrivelse:**
Blanding av:
Akrylpolymerer
- **Farlige innholdsstoffer:** bortfaller

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

- **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **Generelle informasjon:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes.
- **etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.

(fortsatt på side 2)

NO

Sikkerhetsdatablad iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 22.10.2013

Utgave 1

revidert den: 22.10.2013

Handelsnavn: SR-100/SR-110

(fortsatt fra side 1)

- **etter hudkontakt:**
Vask godt med vann og sepe.
Etter kontakt med det smeltede produktet må det avkjøles hurtig med kaldt vann.
Stivnet produkt må ikke trekkes av huden.
Tilkall lege straks.
- **etter øyekontakt:**
Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
- **etter svelging:**
Rinse mouth with water.
Søk legehjelp ved ubehag.
- **4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slokkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:**
CO₂ slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Vann i full stråle.
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Under brann kan det frisettes:
Smoke
Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)
Under visse brannvilkår kan spor av andre giftige stoffer ikke utelukkes.
Aldehyder
- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.
- **Ytterligere informasjoner**
Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Bruk av åpen ild forbudt.
Unngå innånding av støv
Unngå berøring med øynene.
- **6.2 Miljøverntiltak:** Forhindre at større mengder av produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Ta opp mekanisk.
Oppsamlet materiale bortskaffes forskriftsmessig.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Støv må ikke innåndes.
Unngå kontakt med øynene
Grenseverdier for arbeidsplass må overholdes.

(fortsatt på side 3)

-NO

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 22.10.2013

Utgave 1

revidert den: 22.10.2013

Handelsnavn: SR-100/SR-110

(fortsatt fra side 2)

- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.
- **7.2 Villkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Myndighetenes forskrifter for vannvern skal overholdes.
- **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
Beskyttes mot luftfuktighet og vann.
- **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.
- **8.1 Kontrollparametere**
- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**
Følg alle arbeidsplass grenser for støv.
- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- **8.2 Begrensning og kontroll av eksponering**
- **Personlig verneutstyr:**
- **Generelle verne- og hygienetiltak:**
Unngå berøring med øynene.
Unngå lengre og intensiv hudkontakt.
Unngå innånding av støv
Vask hendene før arbeidspausene og ved arbeidets slutt.
- **Åndedrettsvern:** Ved sikker overholdning av arbeidsplassgrenseverdier ingen særlige tiltak nødvendig.
- **Håndvern:** Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelseshansker.
- **hanskemateriale**
Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjenner og er forskjellig fra produsent til produsent.
- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**
Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.
- **Øyevern:** Vernebrille
- **Kroppsværn:**
Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelsesdrakt.
Kroppsbeskyttelse bør velges avhengig av bruksmåte og mulig påvirkning.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

- **9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**
- **alminnelige opplysninger**
- **Utseende:**
- **Form:** Filament
- **Farge:** brun
- **Lukt:** svak, karakteristisk
- **Lukterskel:** ikke bestemt
- **pH-verdi:** ikke anvendelig
- **Tilstandsending**
- **Smeltepunkt/smelteområde:** ikke bestemt
- **Kokepunkt/kokeområde:** ikke bestemt
- **Flammepunkt:** ikke bestemt

(fortsatt på side 4)

-NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 22.10.2013

Utgave 1

revidert den: 22.10.2013

Handelsnavn: SR-100/SR-110

(fortsatt fra side 3)

· Antennelighet (fast, gassformet):	<i>not classified as flammable solid</i>
· Antennelsestemperatur:	<i>> 400 °C</i>
· Spaltningstemperatur:	<i>> 200 °C</i>
· Selvantennelighet:	<i>Produktet er ikke selvantennelig.</i>
· Ekspløsjonsfare:	<i>Produktet er ikke ekspløsjonsfarlig.</i>
· Ekspløsjongrensere:	
nedre:	<i>ikke anvendelig</i>
øvre	<i>ikke anvendelig</i>
· brannfremmende egenskaper	<i>Ikke klassifisert som brannfremmende</i>
· Damptrykk:	<i>ikke bestemt</i>
· Tetthet:	<i>Ikke bestemt</i>
· relativt tetthet	<i>ikke bestemt</i>
· damptetthet	<i>ikke bestemt</i>
· fordampningshastighet	<i>ikke bestemt</i>
· Løslighet i / blandbarhet med	
Vann:	<i>uløselig i kaldt vann løselig i varmt vann</i>
· Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	<i>ikke bestemt</i>
· Viskositet:	
dynamisk:	<i>ikke anvendelig</i>
kinematisk:	<i>ikke anvendelig</i>
· 9.2 Annen informasjon	<i>Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.</i>

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** *see 10.3*
- **10.2 Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:**
*Ingen spaltning ved formålsriktig lagring og håndtering.
Unngå støt, gnidning, varme, gnister, elektrostatisk oppladning.
Temperaturer over 200 °C*
- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner**
*Ved oppvarming utover spaltningsspunktet består mulighet for frisetting av toksiske damper.
Produktet er ikke støvekspløsjonsfarlig slik det leveres; tilsetning av finstøv kan dog føre til støvekspløsjonsfare.*
- **10.4 Forhold som bør unngås** *Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.*
- **10.5 Inkompatible materialer:** *Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.*
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
*Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)
Mulig i spor.
Kullvannstoffer
Kvelstoffoksyder (NO_x)
Organic acids
Acrylmonomeres, Acrylcompounds
Alcohols
Aldehyder*

NO

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 22.10.2013

Utgave 1

revidert den: 22.10.2013

Handelsnavn: SR-100/SR-110

(fortsatt fra side 4)

Avsnitt 11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt toksisitet:**
- **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:** ikke bestemt
- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **på huden:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **på øyet:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **Subakutt til kronisk toksisitet:** ikke klassifisert
- **Ytterligere toksikologiske henvisninger:**
Ved sakkyndig omgang og formålsriktig bruk har produktet, etter våre erfaringer og etter de informasjoner som foreligger hos oss, ingen helseskadelige virkninger.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **Sensibilisering** Ingen sensibiliserende virkning kjent
- **Toksisitet ved gjentatt inntak** ikke klassifisert
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
Ifølge nåværende kunnskap ingen CMR-effekter kjent.

Avsnitt 12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Eliminasjonsgrad:** ikke bestemt
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjoner:**
- **Generelle informasjoner:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- **Avfallskodenummer:** Ifølge lokale / nasjonale bestemmelser.
- **Europeiske avfallslisten**
Waste disposal key numbers from EWC have to be assigned depending on origin and processing. For that reason waste disposal key numbers different from that listed below may be possible.
- **Ikke rengjort emballasje**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

Avsnitt 14: Opplysninger om transport

- **14.1 UN-nummer:**
- **ADR, IMDG, IATA** bortfaller
- **14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse**
- **ADR** bortfaller
- **IMDG, IATA** bortfaller

(fortsatt på side 6)

-NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 22.10.2013

Utgave 1

revidert den: 22.10.2013

Handelsnavn: SR-100/SR-110

(fortsatt fra side 5)

· 14.3 transport fareklasser	
· ADR, IMDG, IATA	
· klasse	bortfaller
· 14.4 Emballasjegruppe:	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.5 Miljøfarer:	
· Marine pollutant:	Nei
· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker	Ikke brukbar.
· 14.7 Transport i bulk iht. anneks II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjoner:	Ikke farlig gods iflg. ovenstående forordninger
· UN "Model Regulation":	-

Avsnitt 15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- **Nasjonale forskrifter:**
- **Forordning om uhell:** Direktiv 96/82/EF finner ingen anvendelse.
- **Vannfareklasse:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

· Avdeling som utsteder datablad:

C.S.B. GmbH
Düsseldorfer Str. 113
47809 Krefeld / Germany

Phone: +49 - 2151 - 652086-0
Fax: +49 - 2151 - 652086-9

· Forkortelser og akronymer:

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
ICAO: International Civil Aviation Organization
ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent

· * Data forandret i forhold til forrige versjon

NO